

Vláknové programování

část IX

Lukáš Hejtmánek, Petr Holub
`{xhejtman, hopet}@ics.muni.cz`

Laboratoř pokročilých síťových technologií

PV192
2011-04-21

Přehled přednášky

ThreadPoolExecutors Revisited

Uvážnutí

Optimalizace výkonu

Měření

(příklady povětšinou převzaty z JCiP, Goetz)

ThreadFactory

- TPE vytváří vlákna pomocí ThreadFactory
 - metoda `newThread`
 - default ThreadFactory: nedémonická, bez speciálních nastavení
- Možnost předefinovat, jak se budou vytvářet vlákna
 - nastavení pojmenování vláken
 - vlastní třída vytvářených vláken (statistiky, ladění)
 - specifikace vlastního `UncaughtExceptionHandler`
 - nastavení priorit (raději nedělat)
 - nastavení démonického stavu (raději nedělat)
 - v případě použití bezpečnostních politik (security policies) lze použít `privilegedThreadFactory`
 - ◆ podědění oprávnění, `AccessControlContext` a `contextClassLoader` od vlákna vytvářejícího `privilegedThreadFactory`, nikoli od vlákna volajícího `execute/submit` (default)

ThreadFactory

```
1 public class MyThreadFactory implements ThreadFactory {  
2     private final String poolName;  
3     class MyAppThread extends Thread {  
4         public MyAppThread(Runnable runnable, String poolName) {  
5             super(runnable, poolName);  
6         }  
7     }  
8  
9     public MyThreadFactory(String poolName) {  
10        this.poolName = poolName;  
11    }  
12  
13    public Thread newThread(Runnable runnable) {  
14        return new MyAppThread(runnable, poolName);  
15    }  
16 }
```

Modifikace Executorů za běhu

- settery a gettery na různé vlastnosti
- možnost přetypování executorů vyrobených přes factory metody (kromě `newSingleThreadExecutor`) na `ThreadPoolExecutor`
- omezení modifikací
 - nechceme nechat vývojáře štourat do svých TPE
 - factory metoda `Executor.unconfigurableExecutorService`
 - ◆ bere `ExecutorService`
 - ◆ vrací omezenou `ExecutorService` pomocí `DelegatedExecutorService`, která rozšiřuje `AbstractExecutorService`
 - využíváno metodou `newSingleThreadExecutor` (vrací omezený `Executor` – ačkoli implementace ve skutečnosti používá TPE s jediným vláknem)

Modifikace TPE

- Háčky pro modifikace
 - `beforeExecute`
 - `afterExecute`
 - `terminated`
- Např. sběr statistik

Modifikace TPE

```
1 public class TimingThreadPool extends ThreadPoolExecutor {
2
3     public TimingThreadPool() {
4         super(1, 1, 0L, TimeUnit.SECONDS, null);
5     }
6
7     private final ThreadLocal<Long> startTime = new ThreadLocal<Long>();
8     private final Logger log = Logger.getLogger("TimingThreadPool");
9     private final AtomicLong numTasks = new AtomicLong();
10    private final AtomicLong totalTime = new AtomicLong();
11
12    protected void beforeExecute(Thread t, Runnable r) {
13        super.beforeExecute(t, r);
14        log.fine(String.format("Thread %s: start %s", t, r));
15        startTime.set(System.nanoTime());
16    }
17 }
```

Modifikace TPE

```
2   protected void afterExecute(Runnable r, Throwable t) {
3       try {
4           long endTime = System.nanoTime();
5           long taskTime = endTime - startTime.get();
6           numTasks.incrementAndGet();
7           totalTime.addAndGet(taskTime);
8           log.fine(String.format("Thread %s: end %s, time=%dns",
9                                   t, r, taskTime));
10        } finally {
11            super.afterExecute(r, t);
12        }
13    }
14
15    protected void terminated() {
16        try {
17            log.info(String.format("Terminated: avg time=%dns",
18                                    totalTime.get() / numTasks.get()));
19        } finally {
20            super.terminated();
21        }
22    }
23 }
```


Možné řešení kvízu

```
public class DynamicTPE {
2   static class CustomTPE extends ThreadPoolExecutor {
      final int userProvidedPoolSize;
4      final int queueCapacity;

6      CustomTPE(int corePoolSize, int maximumPoolSize,
                long keepAliveTime, TimeUnit unit,
8                BlockingQueue<Runnable> workQueue) {
      super(corePoolSize, maximumPoolSize,
10             keepAliveTime, unit, workQueue);
      userProvidedPoolSize = corePoolSize;
12     queueCapacity = workQueue.size()
                + workQueue.remainingCapacity();
14     }

16     @Override public Future<?> submit(Runnable task) {
      autoAdjustCorePoolSize();
18     return super.submit(task);
      }

20     @Override synchronized public void setCorePoolSize
22         (int corePoolSize) {
      super.setCorePoolSize(corePoolSize);
24     }
26     @Override synchronized public void setMaximumPoolSize
      (int maximumPoolSize) {
      super.setMaximumPoolSize(maximumPoolSize);
28     }
}
```

Možné řešení kvízu

```
2   synchronized private void autoAdjustCorePoolSize() {  
3       final int queueRemaining = getQueue().remainingCapacity();  
4       final int extension;  
5       if (queueRemaining < 0.25 * queueCapacity) {  
6           extension = (int) Math.round(0.25 * queueCapacity  
7               - queueRemaining);  
8           if (getCorePoolSize() + extension < getMaximumPoolSize())  
9               setCorePoolSize(getCorePoolSize() + extension);  
10          else  
11              setCorePoolSize(getMaximumPoolSize());  
12          }  
13          else if (queueRemaining > 0.75 * queueCapacity) {  
14              extension = (int) Math.round(queueRemaining  
15                  - 0.75 * queueCapacity);  
16              if (getCorePoolSize() - extension > userProvidedPoolSize)  
17                  setCorePoolSize(getCorePoolSize() - extension);  
18              else  
19                  setCorePoolSize(userProvidedPoolSize);  
20          }  
21      }  
22  }
```

Možné řešení kvízu

```
1 public static void main(String[] args) {
2     ThreadPoolExecutor tpe = new CustomTPE(1, 10, 60, TimeUnit.SECONDS, new
3     tpe.setRejectedExecutionHandler(new ThreadPoolExecutor.CallerRunsPolicy(
4     ArrayList<Future> taskList = new ArrayList<Future>();
5     Runnable r = new Runnable() {
6         public void run() {
7             try {
8                 Thread.sleep(30);
9             } catch (InterruptedException e) {
10            }
11            System.out.println("bla");
12        }
13    };
14    for (int i = 0; i < 1000; i++) {
15        Future f = tpe.submit(r);
16        taskList.add(f);
17        System.out.println("TPE corepoolsize: " + tpe.getCorePoolSize());
18        System.out.println("TPE poolsize: " + tpe.getPoolSize());
19    }
20    for (Future future : taskList) {
21        try {
22            Object o = future.get();
23        } catch (InterruptedException e) {
24        } catch (ExecutionException e) {
25        }
26    }
27    tpe.shutdown();
28 }
```

Možné řešení kvízu

```

TPE corepoolsize: 1
2 TPE poolsize: 1
TPE corepoolsize: 1
4 TPE poolsize: 1
TPE corepoolsize: 1
6 TPE poolsize: 1
TPE corepoolsize: 1
8 TPE poolsize: 1
TPE corepoolsize: 1
10 TPE poolsize: 1
TPE corepoolsize: 1
12 TPE poolsize: 1
TPE corepoolsize: 1
14 TPE poolsize: 1
TPE corepoolsize: 1
16 TPE poolsize: 1
TPE corepoolsize: 1
18 TPE poolsize: 1
TPE corepoolsize: 1
20 TPE poolsize: 1
TPE corepoolsize: 1
22 TPE poolsize: 1
TPE corepoolsize: 1

```

```

TPE poolsize: 1
2 TPE corepoolsize: 1
TPE poolsize: 1
4 TPE corepoolsize: 1
TPE poolsize: 1
6 TPE corepoolsize: 1
TPE poolsize: 1
8 TPE corepoolsize: 1
TPE poolsize: 1
10 TPE corepoolsize: 1
TPE poolsize: 1
12 TPE corepoolsize: 2
TPE poolsize: 2
14 TPE corepoolsize: 4
TPE poolsize: 4
16 TPE corepoolsize: 7
TPE poolsize: 7
18 TPE corepoolsize: 10
TPE poolsize: 10
20 TPE corepoolsize: 10
TPE poolsize: 10
22 bla
bla

```

Možné řešení kvízu

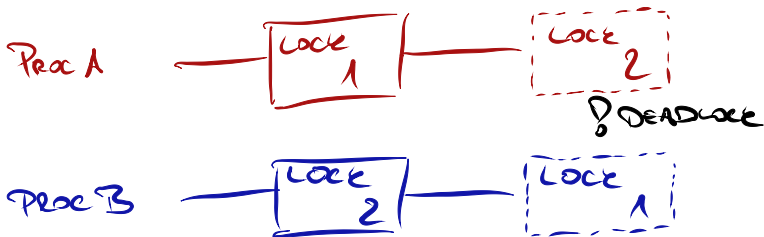
- Stojí nám to za to?
 - drahá synchronizace
 - režije se startováním a ukončováním vláken
 - nestačí vhodně nastavit `corePoolSize` a `allowCoreThreadTimeOut`?

Kompletně vlastní implementace TPE

- Zdrojové kódy:
 - `http://kickjava.com/src/java/util/concurrent/ThreadPoolExecutor.java.htm`
 - `http://kickjava.com/src/java/util/concurrent/ScheduledThreadPoolExecutor.java.htm`

Deadlock

- Deadlock – uváznutí, smrtelné objetí ;-)
- Vzájemné nekončící čekání na zámky

- Potřeba globálního uspořádání zámek
 - zamykání podle globálního uspořádání
- Možnost využití `Lock.tryLock()`
 - náhodný rovnoměrný back-off
 - náhodný exponenciální back-off
 - nelze použít s `monitor`
- Řešení deadlocků runtime (ne v Javě)

Deadlock

```
2 public static void transferMoney(Account fromAccount,
3                                 Account toAccount,
4                                 DollarAmount amount)
5     throws InsufficientFundsException {
6     synchronized (fromAccount) {
7         synchronized (toAccount) {
8             if (fromAccount.getBalance().compareTo(amount) < 0)
9                 throw new InsufficientFundsException();
10            else {
11                fromAccount.debit(amount);
12                toAccount.credit(amount);
13            }
14        }
15    }
```


Deadlock

```
2 public static void transferMoney(Account fromAccount,
3                                 Account toAccount,
4                                 DollarAmount amount)
5     throws InsufficientFundsException {
6     synchronized (fromAccount) {
7         synchronized (toAccount) {
8             if (fromAccount.getBalance().compareTo(amount) < 0)
9                 throw new InsufficientFundsException();
10            else {
11                fromAccount.debit(amount);
12                toAccount.credit(amount);
13            }
14        }
15    }
16 }
```


Deadlock

```
2 public void transferMoney(final Account fromAcct,  
4                             final Account toAcct,  
6                             final DollarAmount amount)  
8     throws InsufficientFundsException {  
10    class Helper {  
12        public void transfer() throws InsufficientFundsException {  
14            if (fromAcct.getBalance().compareTo(amount) < 0)  
16                throw new InsufficientFundsException();  
18            else {  
20                fromAcct.debit(amount);  
22                toAcct.credit(amount);  
24            }  
26        }  
28    }  
30    int fromHash = System.identityHashCode(fromAcct);  
32    int toHash = System.identityHashCode(toAcct);
```

- `System.identityHashCode(o)` může vrátit pro dva různé objekty identický hash
 - řídký problém

Deadlock

```
2   if (fromHash < toHash) {
3       synchronized (fromAcct) {
4           synchronized (toAcct) {
5               new Helper().transfer();
6           }
7       }
8   } else if (fromHash > toHash) {
9       synchronized (toAcct) {
10          synchronized (fromAcct) {
11              new Helper().transfer();
12          }
13      }
14  } else {
15      synchronized (tieLock) {
16          synchronized (fromAcct) {
17              synchronized (toAcct) {
18                  new Helper().transfer();
19              }
20          }
21      }
22  }
```

Deadlock

```
2 private static Random rnd = new Random();  
4 public boolean transferMoney(Account fromAcct,  
6     Account toAcct,  
8     DollarAmount amount,  
10    long timeout,  
    TimeUnit unit)  
    throws InsufficientFundsException, InterruptedException {  
    long fixedDelay = getFixedDelayComponentNanos(timeout, unit);  
    long randMod = getRandomDelayModulusNanos(timeout, unit);  
    long stopTime = System.nanoTime() + unit.toNanos(timeout);
```

Deadlock

```
2   while (true) {
3       if (fromAcct.lock.tryLock()) {
4           try {
5               if (toAcct.lock.tryLock()) {
6                   try {
7                       if (fromAcct.getBalance().compareTo(amount) < 0)
8                           throw new InsufficientFundsException();
9                       else {
10                          fromAcct.debit(amount);
11                          toAcct.credit(amount);
12                          return true;
13                      }
14                  } finally {
15                      toAcct.lock.unlock();
16                  }
17              }
18          } finally {
19              fromAcct.lock.unlock();
20          }
21      }
22      if (System.nanoTime() < stopTime)
23          return false;
24      NANOSECONDS.sleep(fixedDelay + rnd.nextLong() % randMod);
25  }
```

Otevřená volání

```
1  class Taxi {
2      @GuardedBy("this") private Point location, destination;
3      private final Dispatcher dispatcher;
4
5      public Taxi(Dispatcher dispatcher) {
6          this.dispatcher = dispatcher;
7      }
8
9      public synchronized Point getLocation() {
10         return location;
11     }
12
13     public synchronized void setLocation(Point location) {
14         this.location = location;
15         if (location.equals(destination))
16             dispatcher.notifyAvailable(this);
17     }
18
19     public synchronized Point getDestination() {
20         return destination;
21     }
22
23     public synchronized void setDestination(Point destination) {
24         this.destination = destination;
25     }
26 }
```

Otevřená volání

```
class Dispatcher {  
2   @GuardedBy("this") private final Set<Taxi> taxis;  
   @GuardedBy("this") private final Set<Taxi> availableTaxis;  
4  
   public Dispatcher() {  
6       taxis = new HashSet<Taxi>();  
       availableTaxis = new HashSet<Taxi>();  
8   }  
  
10  public synchronized void notifyAvailable(Taxi taxi) {  
    availableTaxis.add(taxi);  
12  }  
  
14  public synchronized Image getImage() {  
    Image image = new Image();  
16    for (Taxi t : taxis)  
        image.drawMarker(t.getLocation());  
18    return image;  
    }  
20 }
```

Otevřená volání

```

1  class Taxi {
2      @GuardedBy("this") private Point location, destination;
3      private final Dispatcher dispatcher;
4
5      public Taxi(Dispatcher dispatcher) {
6          this.dispatcher = dispatcher;
7      }
8
9      public synchronized Point getLocation() {
10         return location;
11     }
12
13     public synchronized void setLocation(Point location) {
14         this.location = location;
15         if (location.equals(destination))
16             dispatcher.notifyAvailable(this);
17     }
18
19     public synchronized Point getDestination() {
20         return destination;
21     }
22
23     public synchronized void setDestination(Point destination) {
24         this.destination = destination;
25     }
26 }

```

```

1  class Dispatcher {
2      @GuardedBy("this") private final Set<Taxi> taxis;
3      @GuardedBy("this") private final Set<Taxi> availableTaxis;
4
5      public Dispatcher() {
6          taxis = new HashSet<Taxi>();
7          availableTaxis = new HashSet<Taxi>();
8      }
9
10     public synchronized void notifyAvailable(Taxi taxi) {
11         availableTaxis.add(taxi);
12     }
13
14     public synchronized Image getImage() {
15         Image image = new Image();
16         for (Taxi t : taxis)
17             image.drawMarker(t.getLocation());
18         return image;
19     }
20 }

```


- setLocation → notifyAvailable
- getImage → getLocation

Otevřená volání

- Otevřené volání (open call)
 - volání metody, kdy volající nedrží žádný zámek
 - preferovaný způsob
- Převod na otevřené volání
 - synchronizace by měla být omezena na lokální proměnné
 - problém se zachováním sémantiky
- Možnost globálního zámku

Otevřená volání

```
class Taxi {
2   @GuardedBy("this") private Point location, destination;
   private final Dispatcher dispatcher;
4
   public Taxi(Dispatcher dispatcher) { this.dispatcher = dispatcher; }
6
   public synchronized Point getLocation() { return location; }
8
   public void setLocation(Point location) {
10      boolean reachedDestination;
       synchronized (this) {
12          this.location = location;
           reachedDestination = location.equals(destination);
14      }
       if (reachedDestination)
16          dispatcher.notifyAvailable(this);
   }
18
   public synchronized Point getDestination() { return destination; }
20
   public synchronized void setDestination(Point destination) {
22       this.destination = destination;
   }
24 }
```

Otevřená volání

```
class Dispatcher {
2   @GuardedBy("this") private final Set<Taxi> taxis;
   @GuardedBy("this") private final Set<Taxi> availableTaxis;
4
   public Dispatcher() {
6       taxis = new HashSet<Taxi>();
       availableTaxis = new HashSet<Taxi>();
8   }

   public synchronized void notifyAvailable(Taxi taxi) {
10      availableTaxis.add(taxi);
12  }

   public Image getImage() {
14      Set<Taxi> copy;
       synchronized (this) {
16          copy = new HashSet<Taxi>(taxis);
18      }
       Image image = new Image();
20      for (Taxi t : copy)
           image.drawMarker(t.getLocation());
22      return image;
   }
24 }
```

Hladovění

- Hladovění (starvation) nastává, pokud je vlákně neustále odpírán zdroj, který je potřeba k dalšímu postupu
 - běžné použití zámků je férové
 - problém při nastavování priorit

2

```
t.setPriority(Thread.MIN_PRIORITY); // 1
t.setPriority(Thread.NORM_PRIORITY); // 5
t.setPriority(Thread.MAX_PRIORITY); // 10
```

- ◆ problém platformové závislosti priorit
- ◆ možná pomoc pro zvýšení responsiveness GUI
- typické pokusy o „řešení“ problémů

1

```
Thread.yield();
Thread.sleep(100);
```

Další typy uváznutí

- Livelock
 - uváznutí, při němž se vlákno (aktivně) snaží o činnosti, která opakovaně selhává
 - náhodnostní exponenciální back-off
- Ztracené zprávy
 - `o.wait()` a `o.notify()` resp. `o.notifyAll` nemají mechanismus zdržení notifikace
 - pokud vlákno usne na `o.wait()` později, než mělo být notifikováno přes `o.notify`, nikdy se nevzbudí

Hledání problémů

- Výpis stavu JVM
 - `SIGQUIT` na unixech (ev. `Ctrl-\` pokud mapuje na `SIGQUIT`)
 - `Ctrl-Break` na Windows

Hledání problémů

```
2 public static void main(String[] args) {
3     final Object a = new Object();
4     final Object b = new Object();
5
6     Thread t1 = new Thread(new Runnable() {
7         public void run() {
8             try {
9                 synchronized (a) {
10                    Thread.sleep(1000);
11                    System.out.println("t1 - cekam na b");
12                    synchronized (b) {
13                        System.out.println("t1 - jsem zde");
14                    }
15                }
16            } catch (InterruptedException e) {
17            }
18        }
19    });
```

Hledání problémů

```
2      Thread t2 = new Thread(new Runnable() {
3          public void run() {
4              try {
5                  synchronized (b) {
6                      Thread.sleep(1000);
7                      System.out.println("t2 - cekam na a");
8                      synchronized (a) {
9                          System.out.println("t2 - jsem zde");
10                     }
11                 }
12             } catch (InterruptedException e) {
13             }
14         }
15     });
16
17     t1.start();
18     t2.start();
```


Hledání problémů

```
$ java IntentionalDeadlock
2 t2 - cekam na a
  t1 - cekam na b
4 2010-04-22 11:46:25
  Full thread dump Java HotSpot(TM) Client VM (16.2-b04 mixed mode, sharing):
6
8 "DestroyJavaVM" prio=6 tid=0x020b1000 nid=0x164c waiting on condition [0x00000000]
  java.lang.Thread.State: RUNNABLE
10 "Thread-1" prio=6 tid=0x02149800 nid=0x1b4c waiting for monitor entry [0x0480f000]
  java.lang.Thread.State: BLOCKED (on object monitor)
12   at IntentionalDeadlock$2.run(IntentionalDeadlock.java:35)
14   - waiting to lock <0x243e6928> (a java.lang.Object)
   - locked <0x243e6930> (a java.lang.Object)
   at java.lang.Thread.run(Unknown Source)
16
18 "Thread-0" prio=6 tid=0x02146c00 nid=0x1a38 waiting for monitor entry [0x0477f000]
  java.lang.Thread.State: BLOCKED (on object monitor)
   at IntentionalDeadlock$1.run(IntentionalDeadlock.java:20)
20   - waiting to lock <0x243e6930> (a java.lang.Object)
   - locked <0x243e6928> (a java.lang.Object)
22   at java.lang.Thread.run(Unknown Source)
```

Hledání problémů

```

1 "Low Memory Detector" daemon prio=6 tid=0x02121400 nid=0xbd8 runnable [0x00000000]
   java.lang.Thread.State: RUNNABLE
3
4 "CompilerThread0" daemon prio=10 tid=0x02119800 nid=0x1708 waiting on condition [0x00000000]
   java.lang.Thread.State: RUNNABLE
5
6 "Attach Listener" daemon prio=10 tid=0x02118400 nid=0x13d0 runnable [0x00000000]
   java.lang.Thread.State: RUNNABLE
7
8 "Signal Dispatcher" daemon prio=10 tid=0x02115400 nid=0x5a0 waiting on condition [0x00000000]
   java.lang.Thread.State: RUNNABLE
9
10
11

```

```

Heap
2 def new generation total 4928K, used 466K [0x243b0000, 0x24900000, 0x29900000)
   eden space 4416K, 10% used [0x243b0000, 0x24424828, 0x24800000)
   from space 512K, 0% used [0x24800000, 0x24800000, 0x24880000)
4   to space 512K, 0% used [0x24880000, 0x24880000, 0x24900000)
5
6 tenured generation total 10944K, used 0K [0x29900000, 0x2a3b0000, 0x343b0000)
   the space 10944K, 0% used [0x29900000, 0x29900000, 0x29900200, 0x2a3b0000)
7
8 compacting perm gen total 12288K, used 42K [0x343b0000, 0x34fb0000, 0x383b0000)
   the space 12288K, 0% used [0x343b0000, 0x343ba960, 0x343baa00, 0x34fb0000)
9   ro space 10240K, 51% used [0x383b0000, 0x388dae00, 0x388dae00, 0x38db0000)
10  rw space 12288K, 54% used [0x38db0000, 0x394472d8, 0x39447400, 0x399b0000)

```

Hledání problémů

```
2 Found one Java-level deadlock:
3 =====
4 "Thread-1":
5   waiting to lock monitor 0x020d53ac (object 0x243e6928, a java.lang.Object),
6   which is held by "Thread-0"
7 "Thread-0":
8   waiting to lock monitor 0x020d6c74 (object 0x243e6930, a java.lang.Object),
9   which is held by "Thread-1"
10
11 Java stack information for the threads listed above:
12 =====
13 "Thread-1":
14   at IntentionalDeadlock$2.run(IntentionalDeadlock.java:35)
15   - waiting to lock <0x243e6928> (a java.lang.Object)
16   - locked <0x243e6930> (a java.lang.Object)
17   at java.lang.Thread.run(Unknown Source)
18 "Thread-0":
19   at IntentionalDeadlock$1.run(IntentionalDeadlock.java:20)
20   - waiting to lock <0x243e6930> (a java.lang.Object)
21   - locked <0x243e6928> (a java.lang.Object)
22   at java.lang.Thread.run(Unknown Source)
23
24 Found 1 deadlock.
```

Statická analýza kódu

- FindBugs

<http://findbugs.sourceforge.net/>

FindBugs: Příklad

File Edit View Navigation Designation Help

Class search strings:

Category Bug Kind Bug Pattern ↔ Priority

- MultiThreaded correctness (2)
 - Sleep with lock held (2)
 - Method calls Thread.sleep() with a lock held (2)
 - IntentionalDeadlock\$1.run() calls Thread.sleep() with a lock held**
 - IntentionalDeadlock\$2.run() calls Thread.sleep() with a lock held
- Performance (1)
 - Inner class could be made static (1)
 - Should be a static inner class (1)

Classify: unclassified

```

IntentionalDeadlock.java in
7  /*
8  public class IntentionalDeadlock {
9      public static void main(String[] args) {
10         final Object a = new Object();
11         final Object b = new Object();
12
13         Thread t1 = new Thread(new Runnable() {
14             public void run() {
15                 try {
16                     synchronized (a) {
17                         Thread.sleep(1000);
18                     }
19                     System.out.println("t1 - cekam na b");
20                     synchronized (b) {
21                         System.out.println("t1 - jaen zde");
22                     }
23                 } catch (InterruptedException e) {
24                 }
25             }
26         });

```

IntentionalDeadlock\$1.run() calls Thread.sleep() with a lock held
At IntentionalDeadlock.java [line 17]
In method IntentionalDeadlock\$1.run() [Lines 16 - 25]

Method calls Thread.sleep() with a lock held

This method calls Thread.sleep() with a lock held. This may result in very poor performance and scalability, or a deadlock, since other threads may be waiting to acquire the lock. It is a much better idea to call wait() on the lock, which releases the lock and allows other threads to run.

<http://findbugs.sourceforge.net>

UNIVERSITY OF MARYLAND

Anotace

- Vícečlenný tým programátorů – předávání myšlenek
 - komentáře v kódy
 - anotace
 - ◆ anotace se dají použít i pro statickou analýzu kódu

```
2 import net.jcip.annotations.GuardedBy;  
// http://www.javaconcurrencyinpractice.com/jcip-annotations.jar
```

Anotace

- Anotace tříd

- `@Immutable`
- `@ThreadSafe`
- `@NotThreadSafe`

- Anotace polí

- `@GuardedBy("this")`
 - ◆ monitor (intrinsic lock) na `this`
- `@GuardedBy("jmenoPole")`
 - ◆ explicitní zámek na `jmenoPole` pokud je potomkem `Lock`
 - ◆ jinak monitor na `jmenoPole`
- `@GuardedBy("JmenoTridy.jmenoPole")`
 - ◆ obdobné, odkazuje se statické pole jiné třídy
- `@GuardedBy("jmenoMetody()")`
 - ◆ metoda `jmenoMetody()` vrací zámek
- `@GuardedBy("JmenoTridy.class")`
 - ◆ literál třídy (objekt) pro pojmenovanou třídu

Omezování zámků

$$\text{zrychlení} \leq \frac{1}{s + \frac{1-s}{n}}$$

- JVM se snaží dělat
 - eliminaci synchronizací, které nemohou nastat (např. pomocí escape analysis – lokální objekt, který není nikdy publikován na haldu a je tudíž thread-local)
 - kombinace více zámků do jednoho (lock coarsening)
- Zbytečně nesynchronizovat
 - delegace bezpečnosti (thread safety delegation)
 - omezení rozsahu synchronizace (get in – get out principle, např. Taxi/Dispatcher)
 - dělení zámků (lock splitting) – pouze pro **nezávislé** proměnné/objekty
 - ořezávání zámků (lock stripping)
 - RW zámků
- Neprovádět object pooling na jednoduchých objektech
 - `new` je levnější jako `malloc`

```

synchronized (new Object()) {
    System.out.println("bleeee");
}

```

Omezování zámků

$$\text{zrychlení} \leq \frac{1}{s + \frac{1-s}{n}}$$

- JVM se snaží dělat
 - eliminaci synchronizací, které nemohou nastat (např. pomocí escape analysis – lokální objekt, který není nikdy publikován na haldu a je tudíž thread-local)
 - kombinace více zámků do jednoho (lock coarsening)
- Zbytečně nesynchronizovat
 - delegace bezpečnosti (thread safety delegation)
 - omezení rozsahu synchronizace (get in – get out principle, např. Taxi/Dispatcher)
 - dělení zámků (lock splitting) – pouze pro **nezávislé** proměnné/objekty
 - ořezávání zámků (lock stripping)
 - RW zámků
- Neprovádět object pooling na jednoduchých objektech
 - `new` je levnější jako `malloc`

```

synchronized (new Object()) {
    System.out.println("bleeee");
}

```


Omezování zámků

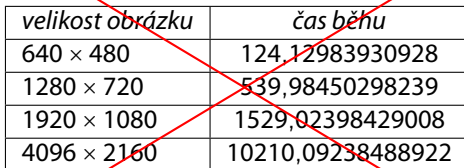
- Podobně jako dělení zámků, ale pro proměnný počet nezávislých proměnných/objektů
- Příklad ořezávání zámků – `ConcurrentHashMap`
 - 16 zámků
 - každý z N hash buckets je chráněný zámkem $N \bmod 16$
 - předpokládáme rovnoměrné rozdělení položek mezi kbelíky
 - ⇒ 16 paralelních přístupů
 - ⇒ přístup k celé kolekci vyžaduje všech 16 zámků
 - rozdělení kumulativních polí do jednotlivých kbelíků

Interakce s JVM při měření

- Problém garbage collection
 - `-verbose:gc`
 - krátká měření: vybrat pouze běhy, v nichž nedošlo ke GC
 - dlouhé běhy: dostatečně dlouhé, aby se přítomnost GC projevila reprezentativně
- Problém HotSpot kompilace
 - `-XX:+PrintCompilation`
 - dostatečný warm-up (minuty!)
 - mohou se vyskytovat rekompilace (optimalizace, nahrání nové třídy která zruší dosavadní předpoklady)
 - housekeeping tasks: oddělení nesouvisejících měření pauzou nebo restartem JVM

Délka zpracování obrázku

<i>velikost obrázku</i>	<i>čas běhu</i>
640 × 480	124,12983930928
1280 × 720	539,98450298239
1920 × 1080	1529,02398429008
4096 × 2160	10210,09238488922

<i>velikost obrázku</i>	<i>čas běhu</i>
640 × 480	124,12983930928
1280 × 720	539,98450298239
1920 × 1080	1529,02398429008
4096 × 2160	10210,09238488922

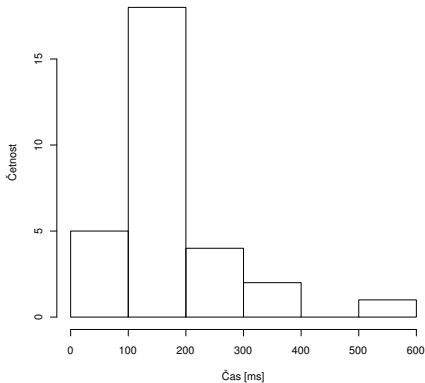
Měříme délku výpočtu v Javě

```
> library(psych)
> runlength <- read.csv(file="java-example.table", head=FALSE, sep=",")
> summary(runlength$V1)
  Min. 1st Qu.  Median    Mean 3rd Qu.    Max.
92.08 104.70 108.80 166.80 187.20 594.70
> describe(runlength$V1)
  var  n  mean    sd median trimmed  mad  min    max range skew kurtosis
1   1 30 166.82 113.67 108.78  142.1 20.88 92.08 594.71 502.63 2.14    4.55
  se
1 20.75
```

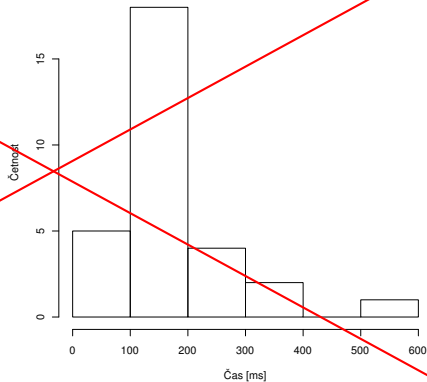
$$\begin{aligned}N &= 30 \\ \bar{x} &= 166,82 \\ s_x &= 113,67 \\ s_{\bar{x}} &= \frac{s_x}{\sqrt{N}} = 20,75 \\ t_{0,05;29} &= 2,045\end{aligned}$$

$$\bar{x} \pm t_{0,05;N-1} s_{\bar{x}} = 167 \pm 42 \text{ ms}$$

Javové měření

Javové měření

$$N = 30$$

$$\bar{x} = 166,82$$

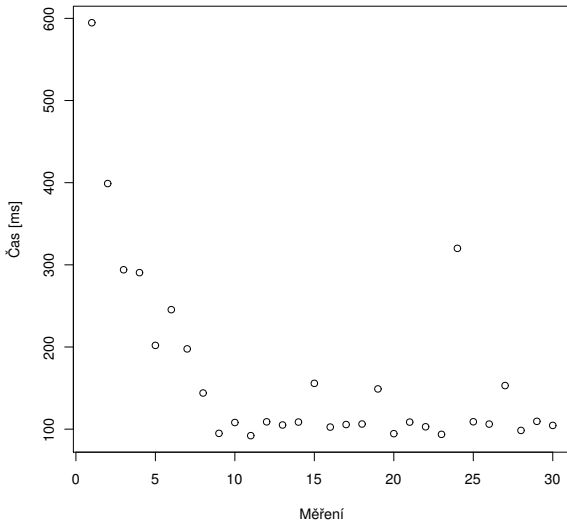
$$s_x = 113,67$$

$$s_{\bar{x}} = \frac{s_x}{\sqrt{N}} = 20,75$$

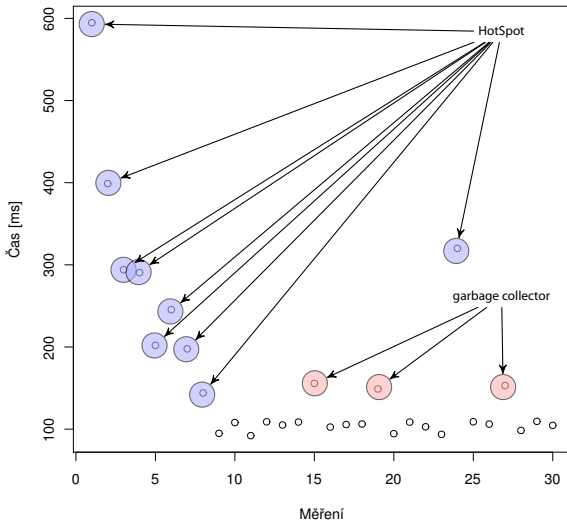
$$t_{0,05;29} = 2,045$$

$$\bar{x} \pm t_{0,05;N-1} s_{\bar{x}} = 167 \pm 42 \text{ ms}$$

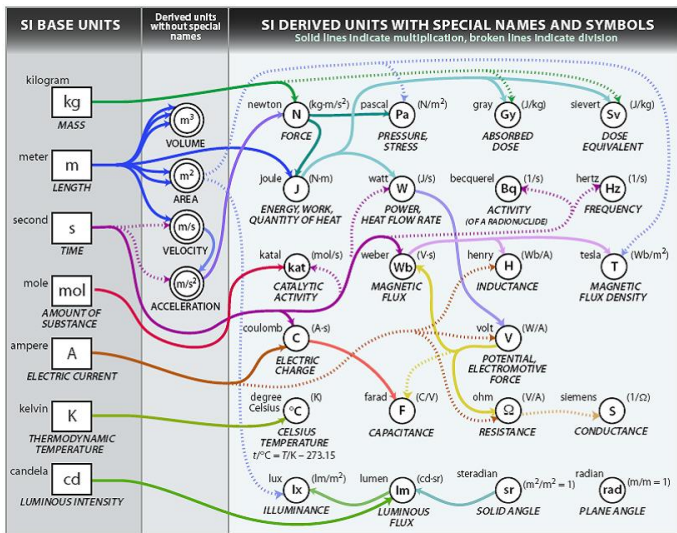
Javové měření

Javové měření

Soustava jednotek pro informatiky

Zdroj: [http://www.icrf.nl/Portals/106/SI_units_diagram\(1\).jpg](http://www.icrf.nl/Portals/106/SI_units_diagram(1).jpg)

Soustava jednotek pro informatiky

- Předpony nejen speciálně informatické

yocto-	10^{-24}	y	–	–	–
zepto-	10^{-21}	z	–	–	–
atto-	10^{-18}	a	–	–	–
femto-	10^{-15}	f	–	–	–
pico-	10^{-12}	p	–	–	–
nano-	10^{-9}	n	–	–	–
micro-	10^{-6}	μ	–	–	–
milli-	10^{-3}	m	–	–	–
kilo-	10^3	k	kibi	2^{10}	Ki
mega-	10^6	M	mebi	2^{20}	Mi
giga-	10^9	G	gibi	2^{30}	Gi
tera-	10^{12}	T	tebi	2^{40}	Ti
peta-	10^{15}	P	pebi	2^{50}	Pi
exa-	10^{18}	E	exbi	2^{60}	Ei
zetta-	10^{21}	Z	zebi	2^{70}	Zi
yotta-	10^{24}	Y	yobi	2^{80}	Yi

Amendment 2 to "IEC 60027-2: Letter symbols to be used in electrical technology – Part 2: Telecommunications and electronics" (1999)

Výsledky měření

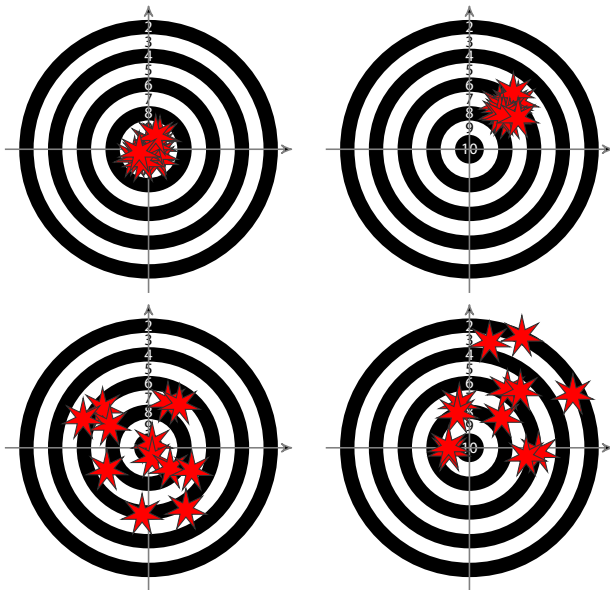
$$x = (\hat{\mu}_x \pm z_x) \text{ [jednotka]}$$

- $\hat{\mu}_x$... nejpravděpodobnější hodnota měřené veličiny
- z_x ... interval spolehlivosti / přesnost
- jak tyto věci spočítat / odhadnout?

Chyby měření

- Klasifikace chyb podle místa vzniku
 - instrumentální (přístrojové) chyby
 - metodické chyby
 - teoretické chyby (principy, model)
 - chyby zpracování
- Klasifikace chyb podle původu
 - hrubé (omyly)
 - systematické
 - náhodné

Chyby měření

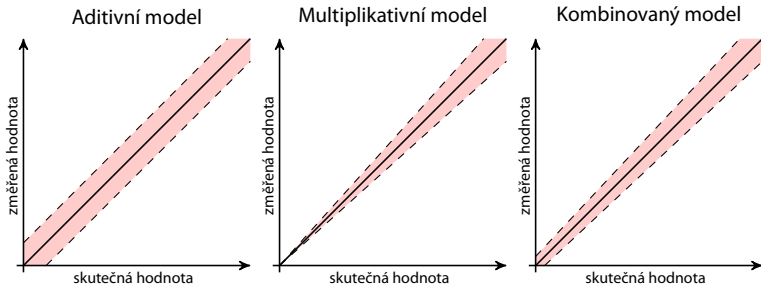

Přesnost měřících nástrojů

Přesnost přístroje ... náhodná chyba

Správnost přístroje ... systematická chyba

- Aditivní vs. multiplikativní chyby
- Mezní hodnota chyb
- Třída přesnosti přístroje

Náhodné chyby

aneb proč se běžně pracuje s normálním rozdělením chyb?

- Hypotéza elementárních chyb (Horák, 1958)
 - každá náhodná chyba v měření je složena z řady malých chyb
 - při velkém počtu měření se vyskytne zhruba stejný počet chyb kladných i záporných a malé chyby jsou početnější než velké
1. m elementárních náhodných vlivů
 2. každý elementární vliv generuje chybu α (dále označováno jako případ a) nebo $-\alpha$ (dále případ b)
 3. chyby a a b jsou stejně časté
- dostáváme binomické rozdělení kumulace vlivů elementárních chyb

$$\binom{m}{0}a^m, \binom{m}{1}a^{m-1}b, \dots, \binom{m}{l}a^{m-l}b^l, \dots, \binom{m}{m}b^m$$

$$P(0) = \frac{1}{2^m} \binom{m}{m/2} \quad P(\varepsilon_l) = \frac{1}{2^m} \binom{m}{l}, \quad \varepsilon_l = (l - (m-l))\alpha = (2l - m)\alpha = 2s\alpha$$

Náhodné chyby

aneb proč se běžně pracuje s normálním rozdělením chyb?

- Co se stane, pokud $m \rightarrow \infty$?

- pro sudá $m = 2k \implies k \rightarrow \infty$ (sudá, abychom měli $P(0)$)

$$P(\varepsilon) = P(2s\alpha) = \frac{1}{2^{2k}} \binom{2k}{k+s}$$

$$\frac{P(2s\alpha)}{P(0)} = \frac{\binom{2k}{k+s}}{\binom{2k}{k}} = \frac{k(k-1)\dots(k-s+1)}{(k+1)(k+2)\dots(k+s)} = \frac{\left(1 - \frac{1}{k}\right)\left(1 - \frac{2}{k}\right)\dots\left(1 - \frac{s-1}{k}\right)}{\left(1 + \frac{1}{k}\right)\left(1 + \frac{2}{k}\right)\dots\left(1 + \frac{s}{k}\right)}$$

- pro $s \ll k$

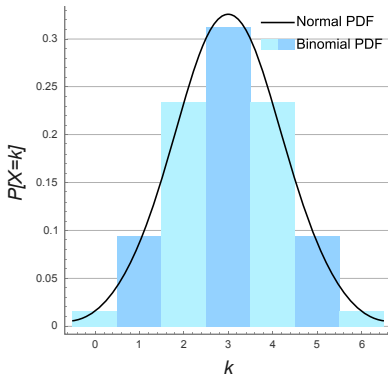
$$\ln(1+x) = x - \frac{x^2}{2} + \frac{x^3}{3} - \dots \approx x$$

$$\ln \frac{P(2s\alpha)}{P(0)} = -\frac{1}{k} - \frac{2}{k} - \dots - \frac{s-1}{k} - \frac{1}{k} - \frac{2}{k} - \dots - \frac{s}{k} = -\frac{2}{k} \frac{s(s-1)}{2} - \frac{s}{k} = -\frac{s^2}{k}$$

$$P(2s\alpha) = P(0)e^{-\frac{s^2}{k}} = P(0)e^{-\frac{\varepsilon^2}{4k\alpha^2}}$$

Binomické vs. normální rozdělení

Srovnání binomického a normálního rozdělení pro $p = 0,5$ a $n = 6$

Zdroj: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Binomial_Distribution.svg

Studentovo rozdělení t

- Používá se pro normální rozdělení při malém vzorku

$$f(t) = \frac{\Gamma\left(\frac{\nu+1}{2}\right)}{\sqrt{\nu\pi}\Gamma\left(\frac{\nu}{2}\right)} \left(1 + \frac{t^2}{\nu}\right)^{-(\nu+1)/2}$$

kde ν je počet stupňů volnosti.

- odhad průměrů a chyby
- t-test – odlišení průměrů

Odhad spolehlivosti

$$x = (\hat{\mu}_x \pm z_x) \text{ [jednotka]}$$

Statistická definice (Šťastný, 1997): Je-li výsledek měření $\hat{\mu}_x$ a z_x je chyba tohoto měření odpovídající míře jistoty p , pak skutečná hodnota měřené veličiny leží v intervalu $(\hat{\mu}_x \pm z_x)$ s pravděpodobností p .

- Intervaly
 - 0,68 – střední kvadratická chyba
 - 0,95
 - 0,99 – krajní chyba
- Zaokrouhlování
 - z_x nejvýše na 2 platná místa
 - $\hat{\mu}_x$ podle z_x

Odhad spolehlivosti

$$x = (\hat{\mu}_x \pm z_x) \text{ [jednotka]}$$

Pro normální rozdělení chyby

- $\hat{\mu}_x = \bar{x} = \frac{\sum_{i=1}^N x_i}{n}$
- s směrodatná odchylka jednoho měření, D rozptyl

$$s = \sqrt{D} = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^N (\bar{x} - x_i)^2}{n - 1}}$$

- $s_{\bar{x}} = \sqrt{\sum_{i=1}^N \left(\frac{1}{n}\right)^2 s_{x_i}}$ a protože měření byly prováděny za stejných podmínek

$$s_{\bar{x}} = \frac{s_x}{\sqrt{n}} = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^N (\bar{x} - x_i)^2}{n(n - 1)}}$$

Odhad spolehlivosti

$$x = (\hat{\mu}_x \pm z_x) [\text{jednotka}]$$

Pro normální rozdělení chyby

- $z_x = t_{(p;n-1)} s_{\bar{x}}$

n \ P	P			n \ P	P		
	0,683	0,954	0,99		0,683	0,954	0,99
1	1,8395	13,8155	63,6567	16	1,0329	2,1633	2,9208
2	1,3224	4,5001	9,9248	18	1,0292	2,1433	2,8784
3	1,1978	3,2923	5,8409	20	1,0263	2,1276	2,8453
4	1,1425	2,8585	4,6041	30	1,0176	2,0817	2,75
5	1,1113	2,6396	4,0321	40	1,0133	2,0595	2,7045
6	1,0913	2,5084	3,7074	50	1,0108	2,0463	2,6778
7	1,0775	2,4214	3,4995	60	1,0091	2,0377	2,6603
8	1,0673	2,3594	3,3554	70	1,0078	2,0315	2,6479
9	1,0594	2,3131	3,2498	80	1,0069	2,0269	2,6387
10	1,0533	2,2773	3,1693	90	1,0062	2,0234	2,6316
12	1,0441	2,2253	3,0545	100	1,0057	2,0206	2,6259
14	1,0377	2,1895	2,9768				

Odhad spolehlivosti

$$x = (\hat{\mu}_x \pm z_x) \text{ [jednotka]}$$

Příklad – měření výšky válečku (Šťastný, 1997):

výška v [mm]	4,6	4,5	4,7	4,4	4,5	4,6	4,4	4,4	4,3	4,5
----------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

- $n = 10$
- $\bar{v} = 4,49$ [mm]
- $s_{\bar{v}} = 0,038$ [mm]
- $t_{(0,68;9)} = 1,059$
- $t_{(0,99;9)} = 3,250$

$$v = (4,49 \pm 0,04) \text{ mm} \quad \text{pro } p = 0,68$$

$$v = (4,49 \pm 0,12) \text{ mm} \quad \text{pro } p = 0,99$$

Zákon přenosu chyb

- Na základě Taylorova rozvoje do druhého členu

$$s_z^2 = \sum_{i=1}^N \left(\frac{\partial z}{\partial x_i} \right)^2 s_{x_i}^2 + 2 \sum_{i=1}^{N-1} \sum_{j=i+1}^N \frac{\partial z}{\partial x_i} \frac{\partial z}{\partial x_j} s_{x_i} s_{x_j} \rho_{ij},$$

kde $s_{x_i}^2$ je rozptyl (variance) x_i a ρ_{ij} je kovariance x_i a x_j .

Pro jednoduché případy, kdy x a y jsou nezávislé ($\rho_{ij} = 0$):

- aditivní funkce $z = ax \pm by$

$$s_z = \sqrt{a^2 s_x^2 + b^2 s_y^2}, \quad (1)$$

- multiplikativní funkce $z = ax^b y^c$

$$s_z = \bar{z} \sqrt{\left(\frac{b s_x}{x} \right)^2 + \left(\frac{c s_y}{y} \right)^2}. \quad (2)$$

kde $\bar{z} = a \bar{x}^b \bar{y}^c$, protože

$$\sum_{i=1}^N \left(\frac{\partial z}{\partial x_i} \right)^2 s_i^2 = \left(\frac{abx^b y^c s_x}{x} \right)^2 + \left(\frac{ax^b cy^c s_y}{y} \right)^2 = z^2 \left(\left(\frac{b s_x}{x} \right)^2 + \left(\frac{c s_y}{y} \right)^2 \right)$$

- Příklad použití: <http://www.phy.ohiou.edu/~murphy/courses/sample.pdf>

Skripta Fr. Šťastného (Šťastný, 1997)

<http://amper.ped.muni.cz/jenik/nejistoty/>